

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne prijavitve naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je na pristavi gosp. K. Floriana v »Zvezdi«.

Izhaja vsako soboto

zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petil-vrsto 10 vin., če se tiaka enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Nekoliko gospodarske bilance.

II.

A. Mlekarske zadruge po Gorenjskem.

Tek. štev.	Sodni okraj	Sedež zadruge	Pogon	Ustanovno leto	Štev. članov	Množina v l. 1907			Cena litra mleka	Opomba
						doneseno mleko v litrih	izdelek kg	sir		
1	Kranj	Cerklje I.	R. m.	1906	53	64.229	2.522	—	10	
2		Cerklje II.	R. m.	1906	87	194.053	3.629	—	10	
3		Naklo	R. m.	1904	81	199.635	8.614	—	10	
4		Predoslje	R. m.	1906	72	180.000	630	—	10	
5		Trboje	R. m.	1906	—	141.525	6.001	—	10	
6	Škofja Loka	Škofja Loka	P. m.	1900	75	832.848	—	—	13	Ni vpisana kot zadruga v združni register
7		Svetje	P. m.	1906	160	535.829	—	6000	10-5	Zadruga je v najemu. Odpošilja se mleko
8		Dobje pri Poljanah	R. m.	1901	169	230.651	—	—	10	Zadruga je v najemu. Odpošilja se mleko
9		Sorica	V. m.	1900	112	150.000	4.960	—	11	Oddaje se mleko v Škofjo Loko
10		Spodnje Duplje	P. m.	1907	33	35.000	1.480	—	8	Dela se samo 9 mesecev v letu
11	Tržič	Spodnje Gorje	P. m.	1906	45	20.000	—	—	10	Baje se prodaja mleko v Tržič
12	Radovljica	Mošnje	R. m.	1904	76	59.060	1.836	—	11	
13		Selo	R. m.	1888	79	86.568	—	—	11	Se odpošilja mleko
14		Bodešče pri Ribnem	R. m.	1906	20	23.700	—	200	10	Dela se samo 4 mesece v letu
15						Ni uradnih podatkov				Dela se samo nekaj mesecev v letu
16		Stare Fužine		1878	90	167.987	13.458	—	20	
17		Nemški Rovt		1878	19	28.339	1.300	2579	11	
18		Črešnjica		1882	70	85.000	6.800	—	13	V teh krajih zadruge še niso vpisane v združni register.
19		Srednja vas		1891	42	71.000	5.680	—	10	Dela se le nekaj mesecev, dokler je živina doma. Ko jo ženijo v planine, izdelujejo na njih sir
20		Nomen		1878	14	84.260	—	—	10	
21		Podjele		1880	12	9.500	—	778	10	
22		Ravne		1873	13	34.561	—	2834	14	
23		Savica		1870	40	77.000	6.160	—	10	
24		Koprivnik				Ni uradnih podatkov				
25		Javornik				17.000	—	1700		
26		Bitnje (planina)				35.000	—	3500		
27		Črna gora				14.000	—	1400		
28		Laš. Rovt				30.500	—	3050		
29		Grintovca				17.000	—	1700		
30		Laz				24.000	—	2400		
31		Dedno polje				18.000	—	1800		
32		Praprotnica				33.000	—	3300		
33		Uskovnica				34.000	—	3400		
34		Konjšica				17.000	—	1700		
35		Kraj				15.000	—	1500		
36		Gornjač				18.000	—	1800		
37	Kamnik	Dragomelj	R. m.	1902	166	121.283	5.113	—	8	Ta zadruga ne deluje več, ker se nahaja v likvidaciji.
38		Komenda	V. m.	1905	222	409.085	13.866	—	10	
39		Mengeš	P. m.	1905	179	301.745	12.488	—	10	
40		Srednja vas v tuh. dol.	V. m.	1905	67	58.171	2.429	—	10	
41		Radomlje	P. m.	1903	185	286.621	12.541	—	11	
42		Skarčina	P. m.	1905	126	448.025	17.402	—	10	
43		Šmarca	V. m.	1905	103	173.886	7.998	—	10-8	
44	Brdo	Dolsko	P. m.	1902	183	179.809	7.462	—	11	
45		Krtina	R. m.	1904	75	141.520	6.000	—	11	
46		Moravče	P. m.	1901	171	818.290	3.270	—	10	
47		Prevoje	R. m.	1903	198	187.095	8.248	—	10	
48		Rova	P. m.	1901	105	187.798	8.454	—	12	
49	Litija	Izlake	R. m.	1899	77	60.289	447	5446	12	
50		Sveča gora	P. m.	1906	62	91.103	2.862	3161	10	

Gospodarski del.

O novem starostnem zavarovanju.

Dalje.

Zavarovanje za onemoglost in starostno zavarovanje.

Obča vodila.

Za rešitev problema zavarovanja za onemoglost in starostnega zavarovanja delavcev je vlada v letu 1904 izročila javnosti »program«, o katerem se je izjavila cela vrsta zastopstev interesentov. V času, ko so se podelavala ta mnenja, se je pojavilo in sicer zlasti po reformi volilne pravice za državni zbor, gibanje, ki je terjalo, da se delavsko zavarovanje razširi v socialno zavarovanje. Vlada se ni mogla upirati tem željam tem manj, ker izvira stremljenje po starostnem zavarovanju in zavarovanju za onemoglost iz razmer, ki niso izključno lastne industrijskemu delavstvu, temveč se nabujajo povsem splošno pri gospodarsko slabših slojih. Nikakega dvoma ni, da se potreba, skrbeti za stare dni, ne omejuje na nesamostojne osebe, ki so navezane na mezdno ali plačo, temveč da je ta potreba razširjenjša, ki obsega tudi vse tiste samostojne pridobivajoče osebe, ki svoj poglavitni dohodek ne dobivajo iz glavninskih donosov, temveč iz osebnega dela in so po svojem celem življenju enake mezdnemu delavstvu.

Seveda se je bilo treba ob privzetju samostojnih oseb ozirati na njihove posebne, od razmer delavstva različne razmere, in zato ni moglo nastopiti v vseh ozihih enako ravnanje. V prvi vrsti je morala nastopiti ta enakovrstnost pri državnem prispevku, ker ga daje država brez vsake protidajatve. Dajati ga je k vsaki renti brez izjeme v enaki izmeri.

Daljna enakost se nanaša na občo dolžnost zavarovanja. Izkušnje dokazujejo, da ima uspeh le prisilno zavarovanje.

Razmere delavstva so od razmer samostojnih oseb v toliko različne, da stoji pri delavstvu v ospredju zavarovanje za primer onemoglosti. Delavec, ki je navezan edinole na mezdni dohodek, obrabi polagoma svojo delovno moč in mora potemtakem v najčestih primerih že pred časom iskati preskrbe. Zavarovanje na starostno rento je pri njem večinoma brezvpešno, ker starosti, v kateri se prisodi taka renta, ponavadi ne doseže več kot aktiven delavec. Izkušnje, ki so se opazovale v nemški državi, so dokazale to dejanstvo in zato so

PODLISTEK.

Na Osojah.

(Der Sonnenwäldhof.)

Ljudski igrokaz v petih dejanjih. Po S. H. Mosenthalu, poslovenil J. Ogrinec.

K današnji premieri.

Kakor znano predstavlja se danes zvečer v čitalnični dvorani ljudski igrokaz Na Osojah. V boljše razumevanje igre, priobčujemo tu kratek obris vsebine.

I. dejanje. Proti večeru delavnega dne na kmetjskem posestvu »Na Osojah«. Berači prihajajo in stara Mreta, velika dekla, se hujuje nanje. Gospodinja, vdova Marijana, jo pokara zavoljo tega. Ko pridejo še vsi drugi posli, gredo k večerji. Valentin se je zakasnil, ker je po želji gospodinje šel po župnika, ki ravnokar prihaja. Gospodinja mu potoži. Rajnki njen mož je imel še starejšega brata, kovaškega pomočnika Matijo, ki pa je postal potepuh in raditega udi ni dobil hiše. Prosi župnika naj na sodišču

poizve za njim, da ga, če treba, podpira. Drage volje obljudi to župnik in odhajajoč se srečata z Ano. Ana kmetjsko dekle, pride, ponižna in plaha ter odklanja vsa vprašanja kdo in odkod da je. To razkači staro Mreto, ki da gospodinji svet, naj jo obdrži mesto planšarice Micke, ki se omoži s hlapcem Tilnom. Spraviti jo misli tako v zadrego, a Ana ostane in vzame tudi denar na roko. Za družino je danes vesel dan. Gospodinja je postavila novo poslopje in v proslavo tega in ker se prične prihodnji dan žetev, naj bi bila družina danes večer vesela. Med petjem in citanjem pride piskrovez Šimenec, ki ve vedno polno novic. Slučajno zagleda Ano in pripoveduje sedaj najrazličnejše stvari o nji. Fantom naj bi narejala. S tem svojim pripovedovanjem razburi vse posle tako, da nočejo več bivati z Ano pod eno streho. Le s težko naredi gospodinja zopet red in vsa družina se poizgubi. Mračni se že in z gorâ pride Matija. Osojka ga ne spozna takoj; vstraši se ga ter vpraša, kaj hoče. Matija pa ji pove, da je že zadnjo srajco zapil, a neki piskrovez mu je povedal, kaj da se je vse na Osojah zgodilo. Ker

je brat umrl, zahteva Osoje zase. Sodišče naj odloči v tej zadevi. Gospodinja pa se ne pusti ustrahovati in se pelje na sodišče, da izve, pri čem da je.

II. dejanje. Pred hišo na dvorišču sedi Matija, kolne in se pridruša. Dolgčas mu je in jezi ga, ker se ga vse izogiba. Naposled zagleda župnika in hoteč se norčevati iz njega, ga povabi, naj z njim kvarta. Župnik res ostane in vsak zase razvijata svoje nazore. Ko župnik odide, sklone Matija postati boljši človek, a ko zagleda malo deklico, ki je prišla prosit mleka, se silno prestraši. Spomin iz preteklih dni mu stopi pred oči. Ana prihiti ter da otroku mleka in masla, Matija pa, ki mu je prejšnji boljši čut že zopet izginil, se hoče zabavati z njo ter postane tako nadležen, da se mora Ana braniti s koso. Razkačen zavoljo tega jo zatoži s polja prišedši Mreti, ki se raztogoti in v nastalem prepiru z Ano, za katero se tudi Valentin potegne, pride tako daleč, da ravnokar se vračajoča gospodinja spodi Mreto od hiše. Medtem se vrne Matija pijan iz vinske kleti in ko nadleguje tudi gospodinjo, pove mu ta, da

ob reformi zakona o zavarovanju za onemoglost in o starostnem zavarovanju v letu 1899 ta zakon imenovali zakon o zavarovanju za onemoglost.

Pri samostojnih osebah pa stoji pravica do preiskbe v starosti vsekakor v ospredju. Obrtnik ali kmetovalec, ki posveča polno moč svojega življenja izvrševanju svojega opravila, obdelovanju svojega zemljišča, hoče imeti nado, da bo mogel počivati, ko doseže določeno starost, ne da bi bil navezan na podporo svojecev ali da bi bil v nadlego preskrbi ubožcev.

Ne glede na to bi bilo pri gospodarsko samostojnih osebah tehniško jedva mogoče dognati onemoglost. Varna poizvedba, kdaj je obrtni ali kmetijski podjetnik vsled popuščanja svoje fizične delovne moči v nevarnosti glede svojega obstanka, bi ne bila izvršljiva. Zaraditega je pri samostojnih osebah polagati glavno važnost na starostno zavarovanje.

Še druga okolnost govori tudi zoper zavarovanje samostojnih oseb za onemoglost. Statistična preiskava sestavka po starosti kaže, da je pri samostojnih osebah zavarovalnotehniško znatno neugodnejši, nego pri delavcih. Mlajši starostni razredi so nemreč pri samostojnih osebah zasedeni mnogo slabše, višji pa mnogo močnejše. To dejstvo se enostavno razlaga s tem, da vstopi človek v samostojni poklic po navadi šele v zrelejši starosti in da je razmerno velik odpad delavcev v srednjih in višjih starostnih skupinah vračati deloma na prehod k samostojnim poklicem. Zavarovanje samostojnih oseb za onemoglost bi torej povzročilo preveliko zvišanje stroškov.

Na drugi strani se je na ta moment, na prehod nesamostojnih k samostojnim poklicem, ob uredbi zavarovanja ozirati v veliki meri. Zakaj ta prehod, to prestopanje od nesamostojnosti k samostojnosti naj se ne otežuje, temveč nasprotno pospešuje. Iz tega se podaja potreba združiti samostojne osebe in delavce v enotni zvezi in v enem krogu rizikov tako, da delavec ob prehodu k samostojnosti enostavno nadaljuje zavarovalno razmerje. On izgubi sicer pričakovane rente za onemoglost in ostane omejen na starostno rento. Časi prispevanja, ki jih je prebil kot nesamostojna oseba, pa se mu vračunijo v polni meri.

Starostno zavarovanje in zavarovanje za onemoglost zagotavlja naslednje

rente in dajatve:

Delavec dobi z dovršenim 65. letom starosti starostno rento. Ako onemore pred tem časom, dobi rento za onemogle. Samostojna oseba dobi v enaki starosti (65) starostno rento.

Višina rente za onemogle ali starostne rente je odvisna od dobe in višine vplačevanja. Zaostalim se dovoli enkratna glavnična odpravnina. Nadalje bodi pripomnjeno, da se ženskam zavarovancem, ako se poročé, vrne polovica za nje plačanih prispevkov.

Sola in vzgoja.

Občni zbor učiteljskega društva za šolski okraj Kranj.

Dne 2. t. m. ob 2. uri popoldne se je vršil občni zbor učiteljskega društva za šolski okraj Kranj v I. razredu dekliške ljudske šole v Kranju.

Osoje niso več brez gospodarja, ampak da vzame Valentina. Strašno preklinjajoč žuga nato Matija gospodinji, da ga bo še pomnila, in izgine.

III. dejanje. Ana pride na Zvezdano planino. Micko naj pošlje doli in ona ostane gori. Ko odide Micka, pride Valentin, ji razodene, da ga gospodinja ljubi, a on da ji to ljubezen ne more vračati, ker ljubi njo — Ano. Da bi ga Ana odvrnila od sebe, mu pove, da je črnega Jurka hči, ki naj bi bil zažgal kolovško kovačnico, ter odide v planinsko kočjo. Zastonj jo kliče Valentin, prosi in roti jo, naj bo njegova. Ana, vedoč, da bi njeno prokletstvo padlo tudi na njenežga moža, ostane trdna in poln obupa plane Valentin proč.

IV. dejanje. Pred krčmo sedi Matija. Kar ločiti se ne more od tega kraja. Zopet se pridruša, da zapusti Marijani spomin, ki ga bo pomnila svoje žive dni. Prideta Micka in Tilen, namenjena v cerkev k oklicu, ter prigovarjata pedantičnemu cerkovniku, ki je obenem tudi učitelj in krčmar, naj še malo počaka s cerkvenim opravilom. Matija premišljuje, kako bi koga dobil, ki mu bi pomagal izvesti hudodelstvo. Imel bi pa rad takega, ki bi na njega lahko zvrnil vso krivdo. Šimenec se mu ne zdi pravi, tudi s staro Mreto ni zadovoljen. Pač pa izve od nje, da je bil Valentin pri planšarici na Zvezdani planini in ko pride Marijana, vsa zbegana, ker je Valentin izginil, ji hudobno pove to novico. Dasi gospodinja začetkoma tega ne verjame, ji to potrdi

Društveni predsednik g. France Luznar, nadučitelj na Primakovem, iskreno pozdravi navzoče, 22 po številu, in otvori zborovanje. Kot prva točka so bila na dnevnem redu razna jako zanimiva poročila o posameznih strokah izvenšolskega delovanja učiteljevega.

G. Vilko Rus, učitelj v Kranju, poroča o pevskih društvih. Ni ga skoro po Slovenskem kraju, kjer ne bi mogel za petje vneti učitelj ustanoviti pevskega društva ali vsaj okrog sebe zbrati pevskega zbora. Pevski zbori po kmetih naj v prvi vrsti goje narodno pesem; tu jim bodo dobro služile zbirke narodnih pesmi, katere so izdali Zirovnik, Bajuk, Ferjančič, Dev i. dr. Umetna pesem naj pride kasneje na vrsto; priročni zbirki za umetno pesmi sta Mohorjeva pesmarica in ena Glasbene Matice. Pouk v teorije za narodne pevce ni prikladen. Učitelj naj nastopa s svojimi pevci, kadar jih je dovolj izobrazil, v prvi vrsti pri veselnicah in prireditvah, ki imajo dobrodelne namene. Vsak kraj, kjer je štirirazrednica, bi lahko imel svoje pevsko društvo. Za zgled nam poda tu vas Šmartno pri Litiji. Ondi je že pred leti osnoval pokojni učitelj in skladatelj I. Bartl moski, ženski in tamburški zbor, kateri se danes obstajajo in uspešno delujejo. V večjih krajih (Kranj, Tržič, Škofja Loka) se lahko ustanove mešani zbori. Kjer že obstoji več društev (bralna, telovadna društva, požarne brambe i. t. d.), ne kaže osnovati posebnega pevskega društva; tam naj pevski zbor tvori poseben, samostojen oddelk tega ali onega že obstoječega društva. Vsak pevski zbor bodi član zveze slovenskih pevskih društev, na katero se lahko obrne za svet v vsakem slučaju in od katere tudi lahko dobiva za majhen denar sekirice i. t. d.

O posojilnicah in mlekarinah poroča g. Jožef Lapajne, učitelj v Cerkljah na Gorenjskem. Kmet večkrat rabi denar; a teško ga je dobiti. Tu mu priskoči na pomoč hranilnica, ki mu poleg tega pomaga razpečavati poljske pridelke in nabavljati potrebne kmečke stroje. Kjer je dovolj mleka, naj posojilnica ustanovi mlekarino, nakupi zanjo potrebno orodje i. t. d. Maslo, sir, mleko se lahko pridno in povrh za dober kup razpeča. Gleda naj se na to, da izpočetka tako pri hranilnici kakor pri mlekarini vsi odborniki opravljajo svoje posle brezplačno. Kar se tiče mlekarjev, je najbolje, da se za te porabijo domači kmečki fantje, ki so odrasli šoli. Takim dečkom se daje v cerkljanski mlekarini brezplačen pouk o mlekarstvu.

Poročilo o bralnih društvih je vestno sestavil g. France Stupica, učitelj v Dražgošah. Ker se pa ni mogel udeležiti zborovanja, je njegov referat prebral g. Vilko Rus. Ako hočemo pripraviti ugodna tla za bralna društva, moramo zlasti v mladini buditi veselje do branja. Bralno društvo na kmetih bodi kolikor mogoče preprosto osnovano. Za tako društvo naj se v prvi vrsti pridobijo mladi kmečki gospodarji. Nasprotnikom naj se nikjer ne da prilika za preganjanje. V izbihi časopisov treba postopati previdno. Bralna društva so jako pripravna, da se v njih goji petje, preproste gledališke igre, ljudska predavanja i. t. d. Iz takih društev naj izide tudi akcija za snovanje preprostenjivih ljudskih knjižnic. Učitelj bodi v društvu vzor dela in treznosti.

Poročilo g. Franceta Rojina, nadučitelja v Šmartnem pri Kranju, o čebelarstvu se odgodi za drugo priliko.

Poročilo o telovadbi odpade, ker je moral poročevalec, g. Karel Mahkota nemudoma oditi na

svoje novo službeno mesto v Trst. Vendar omeni g. V. Rus, da se je razgovarjal s tovarišem Mahkotom o telovadnih društvih, da pa je Mahkota po svojih dosedanjih izkušnjah izjavil, naj se pri osnovanju enakih društev previdno postopa; ustanovljajo naj se samo tam, kjer je pričakovati izdatne in obile denarne pomoči, kajti ureditev telovadnice, oprava, orodje i. t. d. stane mnogo denarja.

Ker je bil poročevalec o požarnih brambah, g. Miroslav Kramer, nadučitelj v Škofji Loki, zadržan priti k zborovanju, se preloži njegovo poročilo na prihodnji občni zbor.

O vzgoji deklet po šolski dobi poroča gđc. Janja Miklavčič, učiteljica v Kranju. Dekletom, ki so odrasla šoli, naj daje učiteljica vzorce in navodila za ročna dela, o priliki naj jim tudi kaj pove o gospodinjstvu. Sicer se pa poročevalka odločno izreče zoper vsako izvenšolsko delovanje učiteljev in učiteljic, ki najbolje store, ako posvete vse svoje moči in sile edinole šoli in pouku v šoli.

O kmetijskih društvih poroča g. France Luznar, nadučitelj na Primakovem. Kmetijska društva, podružnice kmečke družbe v Ljubljani i. t. d. so prava kmečka organizacija. Kdor hoče uspešno delovati na gospodarskem polju, naj natančno prouči ljudstvo (navade, teže, napake i. t. d.). Zlasti naj opozarja kmete, da taka društva donesajo denar in dobiček. Naloga kmečkih društev in podružnic je zlasti nabava najpotrebnejših strojev (skoporeznica, gepel, čistilnica i. t. d.). Kakor povsod, velja tudi pri delovanju na gospodarskem polju pravilo: vzemi ljudstvo tako, kakršno je, ne pa tako, kakršno bi je radi imeli. In po tem pravilu uredi svoje delovanje.

K splošni debati o izvenšolskem delovanju učitelstva se oglasita gospoda Lovro Perko, nadučitelj v Poljanah nad Škofjo Loko, in Jožef Lapajne, učitelj v Cerkljah.

Nato je jako temeljito predaval gosp. France Luznar «O samopomoči v boleznih». Pogosto nas zadevajo nesreče in bolezni. Od hitre pomoči je včasih vse odvisno. Za prebivalce po mestih je v tem oziru ugodno, ker imajo vedno zdravnike pri rokah. Reveži pa so oni (tudi učitelji), ki prebivajo v oddaljenih gorskih selih. Pogosto je pomoč napadena, še večkrat se pa tako dolgo odlašča, da je pomoč prepozna. Vzroki takemu ravnanju so mnogi; glavno vlogo igra seveda denar. A v spomin si treba poklicati izrek pokojnega cesarjeviča Rudolfa, da je človek največji zaklad na zemlji. Ta zaklad treba ohraniti. In res! Kakor je star človeški rod, tako stara je tudi zdravniška veda. Metode zdravljenja so različne (aleopatična, homeopatična metoda; zdravljenje z vodo, z magnetizmom, z elektriko i. t. d.) Priporočila vredna je homeopatija, ki je stara nad 150 let in ima zaznamenovati velike uspehe. Iznašel je to metodo dr. Hannemann. Predavatelj opisuje Hannemannovo življenje in statistično dokazuje lepe uspehe homeopatije. Prednosti homeopatije so 1.) enotnost v principu; 2.) preprostost v pripravi zdravil; 3.) prijeten ukus zdravil; 4.) cenost zdravil; 5.) vsak laik lahko zdravi homeopatično; 6.) zdravili imamo vedno lahko pri rokah; 7.) zastrupljenje je izključeno. — Gledati je treba, da se dobe pristna zdravila. Homeopatija vodi do zdravja po najhitrejši in najcenejši poti. Sicer pa velja Hannemannov izrek: «Macht's nach, macht's aber ordentlich nach!»

Ne zabite Ciril-Metodove družbe!

sedo Ana. Spoznala je požigalca, ga prime in mu veli, da mora pričati za njo, da postane njeno in očetovo ime zopet čisto pred svetom. A Matija se ji grohoče, zasmehuje Boga in odhiti proč. Zastonj kliče Ana za njim, da hiti v prepad. — Prepozno je. Ob robu prepada se loveč, zagradi Matija križ, ki so ga postavile planšarice ponesrečeni tovarišici. A les je trhel in s križem vred se pogrezne Matija v prepad.

O Šmarjetni gori.

Na goro, na goro!
na strme vrhe!
Tja kliče in mite
in vabi srce.

— Kam si pa jutri kaj namenjen? vprašal sem svojega prijatelja A.

— Se nisem še nič odločil! odgovoril mi je kratko.

— Kaj pa, ko bi se zopet enkrat zjutraj obiskalo Šmarjetno goro? dejal sem mu.

— Dobro, dobro, jaz sem že zato, je bil odgovor.

No, in domenila sva se, da se zjutraj ob 6. uri snideva na savskem mostu, da jo skupno udariva na Šmarjetno goro.

Kakor dogovorjeno, tako storjeno. Točno ob 6. uri sva se sesla na savskem mostu in ubrala pot pod noge. Hud mrzaj je prihtakal, toda z urnim korakanjem sva si kmalu ogrela ude.

Tedenski sejem v Kranju dne 23. novembra 1908. Prignalo se je — konj, 172 glav domače goveje živine, 51 glav hrvaške goveje živine, 4 domača teleta, — hrvaških telet, 21 domačih prašičev, — hrvaških prašičev, 2 domači ovci, — hrvaških ovac, — koz, — buš in — bosanskih volov. — Pitani voli 100 kg 66–70 K, na polovico 100 kg 58–62 K, za pitanje 100 kg 54–56 K, kumerni 100 kg 36–40 K. Pšenica K 12–57, proso K 7–50, rž K 9–50, oves K 9—, ajda K 9–50, repno seme K —, fižol ribničan K 13—, mandalon K 13—, koks 14— krompir K 3— za 50 kg, seme dom. detelje 60–65.

Zgodovinski in sloystveni pregled za prih. teden.

29. novembra. — 1378. † Cesar Karel IV. — 1780. † Cesarica Marija Terezija. — 1802. * Pesnik v zgornjeavstrijskem narečju France Stelzhamer v Großpriesenhamu. — 1802. * Pesnik Viljem Hauff. — 1829. * Pisatelj France Srol pri Sv. Lovrencu na Štajerskem. — 1839. * Dramatik L. Anzengruber. — 1841. * Pisatelj France Strukelj-Jaroslav v Št. Vidu nad Ljubljano. — 1851. * Skladatelj pater Hugolin Sattner v Šmihelu pri Novem mestu. — 1881. † Dr. Janez Bleiweis Trsteniški v Ljubljani. 30. novembra. — 1667. * Angleški pesnik Switt. — 1683. * Ludovik Andrej grof Khevenhüller, avstrijski vojskovodja v avstrijski nasledstveni vojski (vzetje Linca 1742). — 1816. * Zgodovinar Mommsen. — 1840. * Astronom Jožef Janez pl. Littrow. — 1840. † Prešernov prijatelj Andrej Smole v Ljubljani. — 1850. * Pisatelj Anton Žlogar v Suhorju. — 1864. † Nabožni pisatelj pater Placid Javornik v St. Jurju na Koroskem. — 1892. † Dr. France vitez Močnik, matematik v Gradcu.

1. decembra. — 1521. † Papež Lev X.; njegovo pismo glede odpustkov je bilo prvi povod k reformaciji po Lutru. — 1709. † Abraham a Sancta Clara (Ulrik Megerle), slaven propovednik na Dunaju. — 1798. — † Filozof Kristijan Garve. — 1805. * Nabožni pisatelj Jožef Partel v Škocijanu pri Dobravi. — 1825. † Ruski car Aleksander I. — 1843. * Pisatelj France Rup v Vetrinju na Koroskem. — 1865. * Pesnik France Gestrin v Ljubljani. — 1867. * Skladatelj France Ferjancić na Gočah pri Vipavi. 1879. Hartmanov atentat na ruskega carja Aleksandra II. — 1901. † Pisatelj Andrej Kragelj v Gorici.

2. decembra. — 1594. † Gerhard Mercator (Kremer), geograf in kartograf (Merkatorjeva projekcija). — 1781. † Nabožni pisatelj France Gorjup v Novi cerkvi nad C. ljem. — 1804. Napoleon I. venčan za cesarja. — 1805. Napoleon I. premaga Avstrijo in Ruše pri Austerlitzu. — 1848. Cesar Franc Jožef I. zasede prestol. — 1852. Napoleon III. proglašen za cesarja. — 1858. * Pisatelj Andrej Kalan v Stari Loki. — 1870. Državni prevrat Napoleona III.

3. decembra. — 1762. * Slikar France Kavčič na Goriskem. — 1800. * Pesnik prvak France Prešeren v Vrbi. — 1800. Francozje premagajo Avstrijo pri Hohenlindenu. — 1818. * Kemik in higienik Maks pl. Pettenhofer. — 1828. * Zgodovinar France Bradaska v Kranju. — 1857. † Kipar Kristijan Rauch. — 1887. Carnet postane predsednik francoske republike.

Početkoma se je videlo, da ne bode nič kaj zanimivega, a komaj sva se dvignila nad železnisko postajo in se nama je odprl razgled do podnožja Karavank in Kamniških planin, je jelo kipeti v najinih srcih. Čutila sva se prostesja in čim višje sva stopala, tem lažji so bili koraki. Prisedši na sedlo, je bil dan že svetel. Požurila sva korake, da ne bi zamudila solnčnega vzhoda.

Jutro je bilo čisto, ko ribje oko. Baš, ko sva dospela vrh Šmarjetne gore, se je jelo na vzhodu žariti. Bilo je to nekaj krasnega. Cela vzhodna stran neba je polagoma dobivala rdečo barvo in zaporedoma so se jeli svetiti vrhovi gorā. Najprej je dobil žarečo kapico oče kranjskih velikanov, davno znani, mnogopevani Triglav, za njim njegovi višji telesni stražniki, dalje Grintovec, Stol in Storzih in za temi so se vrstili vsak po svoji visokosti drugi gorski velikani. Za par minut so bili vsi grebeni gorenjskega pogorja razsvetljeni. Ta svetla črta je padala vedno nižje, slednjič pa se je na svojem žarečem vozu dvignil iznad vzhoda Fačton, ki je s svojo svetlostjo obliil celo savsko dolino, in s snegom beloodeta pokrajina zablesketala je v tisočeri barvah.

Globok vtis je napravil ta naravni prizor na naju. Vsaka gora, vsak hrib in hriček, vsak holmec, kratkotalo vse je bilo tako čisto, da si daleč naokrog mogel razločevati drugo od drugega.

Kmalu nato je jela legati v dolini gosta megla, ki nama je ugrabila pogled nad spodaj ležečo dolino, katero je polagoma izpremenila v megleno morje, iz katerega so ponosno gledali vrhovi gorā.

Nemo sva nekaj časa zrla nizdol; rekel bi, da se nama je skoro neverjetno zdelo, da bi se

4. decembra. — 1563. Zaključitev cerkvenega koncila v Tridentu. — 1642 † Kardinal Richelieu. — 1747. Cesarica Marija Terezija proglasi »nemščino« kot obligaten predmet v solah. — 1798. † Luizi Galvani, ki je odkril galvanizem (vzbujanje elektrike po stiku). — 1827. * Slikar France Puštorh pri sv. Katarini na Topolu. — 1838. * Mladinski pisatelj Ivan Tomšič na Vinici pri Črnomlju. — 1868. V avstrijski armadi odstranijo kazen tepenja.

5. decembra. — 1757. Pruski kralj Friderik II. premaga v bitki pri Leuthenu Dauna in Karla Lotarinskega. — 1791. † Skladatelj Volbenk Amadej Mozart na Dunaju. — 1835. † Pesnik grof Avgust Platen. — 1880. Ustanovni občni zbor češke »Ust. Mat. Školske«.

Godovi prihodnjega tedna:

29. adventna, Skoromir, Kaptislava; 30. Hra-broslav, Mijana, Andrej; 1. decembra: Eligij, Natalija, Hranislav, Rajka; 2. Bibijana, Stražimir, Tihomir, Vojna; 3. Francisek, Drago, Raduka; 4. Barbara, Mihovil, Velika, Ljubomir; 5. Saba, Sava, Stojana, Gromida.

Sejmi na Gorenjskem prih. teden:

30. v Železnikih in v Trziču; 3. decembra na Jesenicah; 4. v Kamni gorici in Kamniku.

Dopisi.

Is Radovljice. Pred par dni sem se mudil po opravi v Ljubljani. Ko sem bil z istimi gotov, se napotim na kolodvor ter vstopim v kupé. Zadnji hip pred odhodom vlaka pridirja še neki gospod ter vstopi za mano v železnični voz. Pozdravi me v blaženi nemščini ter se vsede meni nasproti, toda ker se jaz le nič ne zmenim zanj, mi vsiljivo ponudi smodko z vprašanjem, kam potujem in ker se njegove družbe le nisem mogel znebiti, sem se spustil z njim v pogovor. Zvedel sem, da je trgovski potnik in sicer od nemškutarske tvrde Rakusch iz Celja ter potuje v Škofjo Loko in Radovljico, kjer ima svoje odjemalce. Domislil sem si, da je to tista tvrda, ki je poslala svoje tri pomočnike v Ptuj ob priliki skupščine družbe sv. Cirila in Metoda in da so isti izživali in obmetavali mirne Slovence z gnjilimi jajci. Nemški potnik je izstopil na kolodvoru v Škofji Loki in jaz sem se peljal naprej. Popoldne pa sem že videl svojega sopotnika v Radovljici, kjer je pri trdku F. Hermann vstopil. Zvedel sem, da ta tvrda stalno podpira tega nemškutarja in sicer kljub temu, da ima skoro izključno slovenske odjemalce in večina slovenskih strank v Radovljici, dasiravno radi ob vsaki priliki kažejo svojo narodnost, kupuje ter podpira to trgovino, ki ima na svoji podružnici samo nemški napis in ki se lastnica te trgovine povsodi rada norčuje iz Slovencev. Vi tega ne upoštevate, podpirate nemčurje, da Vam ob drugi priliki povrnejo isto z batinami. Zbudite se vendar iz spanja, saj imamo tudi narodne trgovine in Vi takorekoč hočete le nemčurske podpirati, spomnite se gesla »Svoji k svojim«.

mogla preje v tisočeri barvah se lesketajoča ravnina tako naglo izpremeniti v to megleno morje.

Močno je vplival ta naravni pojav na naju in nisva se mogla ločiti z mesta, dá, pozabila bi bila kmalu, da pihla mrzel vetrič in da je potreba, da se umakneva v gorkejši prostor, kjer bi bila varna pred prehladom in kjer bi dobila malo okreptila. Podala sva se tedaj v »Prešernov hram« (nekdanje Cofišče), kjer nama je gostilničar Š. hitro postregel z vsem, česar je najin želodec pozelel. Reči se mora, da je postrežba res izborna in poskrbljeno je za vsak še tako razkošen želodec z vsemi udobnostmi.

Nazaj gredé se je bila megla deloma že razpršila in videla sva zopet pod nama ležečo ravnino lesketati se v kristalnih barvah.

Navzila sva se svežega gorskega zraka in napolnila svoja pljuča z njim za cel teden. Naravna krasota naju je omamila in sklenila sva s prijateljem A., vsak teden obiskati ta prijazen hriček, da se nadviva nad krasoto lepe narave, ki nam vsak trenotek nudi nova iznenađenja.

Kranjci, vzdrinite se! Dvignite se izza miz in hajd na Šmarjetno goro! Gotovo Vam nē bode žal. Našli boste mnogo razvedrila in radosti. Vam bode kipelo in poskakovalo srce! Uporabljajte priliko, zrak je čist!

Prid' vrh planin
nižave sin!

poje pesnik. Vzdrinite se!

S...

V Kranju, dne 28. novembra 1908.

Uradniško ministristvo pod predsedstvom barona Binertha je sledeče sestavljeno: Binerth, predsednik, fml. pl. Georgi, domobramstvo, baron Haerdtl, notranje zadeve, baron Jorkasch-Koch, finance, dr. Mataja, trgovina, dr. Robert vitez Holzknacht pl. Hort, pravosodje, Jožef vitez pl. Kanera, nauk in bogočastje, Jožef Pop, poljedelstvo, dr. Maks grof Wickenburg, javna dela, Zdenko pl. Forster, železnice, dr. Začek, češki minister-rojak, dr. Schreiner, nemški in dr. Abrahamowicz, poljski minister-rojak. So 3 Čehi, 2 Poljaki in 8 Nemcev.

Državni zbor se je v četrtek, 26. t. m. sešel in Binerthovo ministristvo se mu je predstavilo. Novi ministrski predsednik je razvil svoj program in je naglasal, da je njegova glavna naloga, pripraviti tla za parlamentarni kabinet. Potem je priporočil strankam, da naj mu dovolijo premirje in da naj glasujejo za proračunski provizorij, za zakon o aneksiji Bosne in Hercegovine ter za pooblastilne zakone o trgovinskih pogodbah. Obljubil je tudi, da predloži jezikovni zakon, ki naj bi bil podlaga za sporazum Čehov in Nemcev. Takoj za Binerthom se je oglasil za besedo poslanec Klofač, kar je povzročilo vihar med nemškimi radikali, ki so mu začeli klicati »Velezdajalec! Marš v Srbijo!«. Klofačevi pristasi so jim odgovarjali, pridružili so se jim še nekateri in takoj je bil v toku prijazen kravalček. Klofač je predlagal otvoritev debate o Binerthovem programu, a predlog je bil odklonjen.

Dunajski državni zbor ho baje razpuščen, če se ne reši proračun in aneksijska predloga nujnim potom. Doslej Binerth se nima dvetretjinske večine.

O starostnem zavarovanju je dejal Binerth v svoji programatični izjavi: »Starostno in invalidno zavarovanje ni le korak človeškega čuta, ampak tudi stvar zdrave gospodarske politike, zakaj rešiti naše delavne sodržavljane skrbi za bodočnost, se pravi, dvigniti njihovo veselje za delo. Menica, ki se nam predlaga, ima podpise raznih vlad, pa tudi podpise vseh strank, da, takorekoč vsakega posameznega člana te zbornice. Skrbite, da se ta menica pravočasno izplača, da se nam prihrani bridka tožba.

Z jezikovnim zakonom namerava vlada predložiti tudi zakon o okrožnih zastopih. Iz Binerthove izjave ni razvidno, ali se misli tu na zakon za vso državo ali le za Česko. Najbrže računa vlada le s Česko. Ampak to ne bi bila nikakršna rešitev avstrijskega jezikovnega vprašanja.

Laški visokošolci so izžvali boj na dunajskem vseučilišču. Prišli so tja izživat. Nemški burši so se navallili nanje in v pretepu so laški visokošolci streljali iz revolverjev, kakih 20 strelav je bilo oddanih. Revolverski atentat naj bo argument za najvišje kulturno torišče. Čudno, da so se vplivni nemški listi postavili na stran revolverskih visokošolcev ter zahtevajo laško vseučilišče v Trstu. Ali naj dosežejo Lahi svoj namen z revolverji? — Ranjenih je več laških študentov, par njih naznanjenih sodni oblasti radi strelav iz revolverja. — Ob tej priliki stopa nam zopet živo pred oči zahteva po slovenskem vseučilišču v Ljubljani!

Novičar.

Šestdesetletnica vladanja našega cesarja se vrši prihodnjo sredo, dne 2. decembra širom Avstrije na slovesen način. Dasiravno Slovenci žalujemo radi znanih septemberskih dogodkov, vendar se kljub temu s temi vrsticami na dostojen način pridružujemo sredinemu slavlju.

Županstvo v Kranju nas prosi objaviti, da se za dan 2. decembra razobesijo zastave, razsvetljava pa odpade in se namesto te pobirajo prostovoljni prispevki za društvo »Otrok«.

Na cesarja Franca Jožefa gimnaziji v Kranju se vrši v proslavo 60 letnice vladanja cesarja Franca Jožefa I. dne 2. decembra šolska slavnost po temle sporedu: 1.) slavnostna služba božja ob 8. uri. 2.) Ob 9. uri slavnost v telovadnici: a) Nagovor ravnateljev, b) slavnostna himna, proizvajajo gimnazijski mešani zbor, c) slavnostni prolog (deklamacija), d) deklamacija učencev v raznih jezikih, e) proizvajanje dijaškega orkestra, f) slavnostni govor (govori prof. France Komatar), g) cesarska pesem.

Cesarjev jubilej šolske mladine v Kranju. E. Adamičovo spevoigro uprizori, kakor smo podrobneje že zadnjič poročali, tukajšnja deška in dekliška šola v sokolski telovadnici. Dne 2. decembra se vrši predstava samo za šolsko mladino in povabljene goste, dne 6. in 8. decembra pa za občinstvo. Predprodajo vstopnic za ti dve predstavi je blagohotno prevzela tukajšnja knjižotrnica K. Florian. Cena prostorom: sedeži po 1 K 40 v, 1 K, 60 v; stojšča po 40 v in dijaške vstopnice po 20 v. Začetek vsem predstavam je ob 8. uri dopolno. Posebna vabila in naznanila se ne bodo razpošiljala. — Krajni šolski svet v Kranju je določil za pogostitev vseh šolarjev in šolaric pre-

cejašo vso. Ta pogostitev, ki je združena z zabavo, se vrši v četrtek, dne 3. decembra popoldne istotam.

2. december — praznik pri železnici. Valed odloka c. kr. železniškega ministristva ima veljati 2. december na železnica kot praznik tor se delo omeji na nedeljske uradne ure. Torej se bo ta dan sprejemalo in izdajalo le brzovozno blago dopoldan od 9. do 12. ure. Ostali promet ostane seveda kakor ob nedeljah sploh.

Na naslov denarnih zavodov na Gorenjskem. «Slovenski Narod» poroča, da bodo slovenski denarni zavodi v Ljubljani v proslavo cesarjeve 60 letnice darovale znatne svote svojim uslužbencem in v dobrodelne svrhe. Kakor se nam poroča iz povsem zanesljivega vira, sledilo bo delu temu blagemu činu tudi mnogo denarnih zavodov izven Ljubljane. Iskreno pozdravljamo to veselo vest, ker se na ta način najprimerneje odzovejo želji našega visokega jubilarja, ki se je izrazil, da naj se praznuje to redko slavje le z dobrodelnimi ukrepi. Zavedna vodstva naših denarnih zavodov izpolnjujejo obenem tudi prijetno dolžnost napram svojim uslužbencem-uradnikom, da vedo ceniti ne lahke in naporene posle, ki so spojeni z največjo odgovornostjo.

«Narodna zveza» — ustanovljena. Dne 26. t. m. popoldne se je sklenilo taktično skupno postopanje obeh jugoslovanskih klubov na Dunaju. Zvečer sta se kluba že polnoštevilno sšla k skupni seji kot «Narodna zveza». Predsednik sta: dr. Ivčević in dr. Šustersič.

Volitve v predstojništvo delavske zavarovalnice proti nezgodam v Trstu. Slovenski delojemalci, ki imajo volilno pravico za volitve v predstojništvo delavske zavarovalnice proti nezgodam v Trstu, naj shranijo svoje glasovnice, dokler ne dobe navodila, kam jih naj pošljejo.

Današnja predstava ljudskega igrokaza «Na Osojah», ki jo priredi «Dramatični odsek» Narodne čitalnice na našem odru, utegne biti ena najzanimivejših, pa tudi ena najtežjih, kar smo jih desedaj videli. Kratak obris dejanja prinašamo v današnjem podlistku. Že iz tega se lahko posname, koliko truda je veljalo, da se spravi prav do veljave vse finosti in krasote te igre. Za avtorja ima igra izraelskega pesnika Salomona Hermana Mosenthala, ki se je rodil 14. januarja 1821 v Kaslu ter umrl 17. februarja 1877 na Dunaju. Kot vzgojitelj je prišel na Dunaj ter postal 1850 oficial v naučnem ministristvu ter kmalu zatem tudi knjižničar. 1871 mu je podelil cesar red železne krone in plemstvo. Prvo njegovo delo je bilo «Deborah» (1849), ki je doseglo izvanreden uspeh. Izmed njegovih poznejših del so najznamenitejše drame «Cecilia iz Albane» (1851), «Na Osojah» (1845), «Pietra» (1865), «Isabella Orsini» (1865), «Marijina» (1871) i. t. d. Vse njegove drame so spisane z veliko gledališko spretnostjo ter imajo mnogo efektnih visin. Nekateri mu sicer očitajo, da so njegova dela psihološko neverjetna ter na zunanje preveč retorčna. A ta retorika ni nikjer dolgočasna ter povsod zanimiva in polna življenja. Vsekako eno najboljših, če ne najboljših delo je njegov ljudski igrokaz «Na Osojah». Igra vsebuje vse polno krasnih momentov in prizorov. Vzemimo le dialog med Matijo in župnikom, prizor, ko izvoli gospodinja svojega hlapca za moža, scena pred cerkvijo in končna samosodba Matije, vse to so prizori, ki segajo globoko v notranjost človeka in ga prisilijo, da misli. Ravnotako efektna je igra tudi v sceničnem oziru. Pa Narodna čitalnica tudi ni štedila ter nabavila mnogo nove scenerije. Igra je skozinsko dobro našludirana ter so vse vloge v najboljših rokah. Igra je lokalizirana na naše Gorjance. Pričakovati nam je torej lepega večera. Kakor smo že zadnjič omenili, so se morale cene vstopnicam nekoliko zvišati in znašajo: Sedeži od I. do V. vrste za nečlane 1-50 K, za člane 1 K; od VI. do IX. vrste za nečlane 1-20, za člane 80 vin. Stojišča 80 vin. za dijaške vstopnice 30 vin. Opozarja se slavno občinstvo tudi na to, da bodo premori med posameznimi dejanji nekoliko daljši, ker je treba 6krat premeniti scenerijo. Poleg tega je pa še to, da je pri tesnosti in nedostatkosti našega odra vsako hitrejše delo izključeno. — Začetek igre je točno ob pol 9. uri.

Igrokaz «Na Osojah» se ponavlja jutri popoldne ob 4. uri kot ljudska predstava ob znižani vstopnini. Pri tem se opozarja na to, da naj vsak pazi, v kateri vrsti se nahaja njegov sedež. Rimski številka na vstopnicah znači vedno vrsto, arabska pa številko sedeža.

Vaditeljski zbor tel. društva «Sokol» z ženskim oddelkom v Kranju javlja tem potom vsem bratom telovadcem, da se vrši v petek, dne 4. decembra od 8.—9. ure zvečer pregledavanje omarič za telovadno obleko. Vsak brat telovadec naj pride ta dan gotovo v telovadnico, da se prepreči vsaka zmešnjava. Kdor bi iz kateregakoli vzroka ne prišel, ne prevzame voditeljski zbor nobene odgovornosti za njegovo telovadno obleko. «Na zdari!»

F. Azman, t. a. načelnik.

Higijenična ustna voda «Kalodina» zobozdravnika g. dr. E. Globočnika se dobiva v tukajšnji lekarni. Glej inserat!

Imenovan je bivši suplent na gimnaziji v Kranju g. Franc Verbič za glavnega učitelja na učiteljsku v Kopru.

Profesorski naslov se je podelil gosp. Ivanu Mastenu v Kranju.

Družba sv. Cirila in Metoda ima v zalogi več tisoč izvodov brošur: Hubad «Franc Jozef I.» po 30 vin. in T. Zupan «Fran Josip I.» po 40 vin. Ker se ravno letos praznuje šestdesetletnica vladanja Njega Velikanstva, bi bile te brošure kaj primerne za darila deci v naših solah.

Gospodarski prevrat na Slovenskem. Očitno je, da se je začelo povsod na Slovenskem, zlasti pa na Kranjskem veliko gibanje, ki meri na popoln preokrat dosedanjih gospodarskih razmer. Uvaževati je pri tem zlasti eno okolnost: da razpolagajo naši nasprotniki z mnogo večjimi denarnimi sredstvi, kakor mi in da so že poskusili ter bodo še izkušali svojo slovenske dolžnike spraviti v denarne stiske, če mogoče tudi v škodo in celo na boben. V takih razmerah je potrebno, da so slovenski denarni zavodi pripravljeni za vsak slučaj in zato si štejemo v dolžnost priporočati tem zavodom, zlasti nekaterim zavodom izven Ljubljane, naj iz ozirov na celokupno narodno korist zdaj ne posojajo denarja v tuje kraje na kake takozvane kavalirske menice, ki jih ponujajo nemški agentje, ker je zdaj potrebno držati denar doma.

Gospod Oton Homann v Radovljici je zopet obesil nemški napis nad svojo trgovino in sicer na prvo mesto, dasiravno ga je več narodnjakov opetovano prosilo, naj istega odstrani in vendar tega ni storil. Ima pa tudi še vedno v zalogi «Zidmark» zveplenke, dasiravno je on preklcal v Vašem cenj. listu, da jih nima. Priče so na razpolago. In k temu nemškutarju še vedno hodijo narodnjaki kupovat. Dobro bi bilo, da bi se imenovali s polnim imenom. — Tvrdba F. Homann daje še vedno svojo nemško tablo vsak večer «spat» da bi se ponoči ne «prehladila».

Tvrdba Friedrich Homann v Radovljici ima še vedno samonemški napis. Tega napisa «lepa» gospa ne odstrani, če se tudi «Slovenci postavijo na glavo». Radovljiški Slovenci so si razlagali to postopanje prevzelne nemške gospe tako, da ne mara za slovenske odjemalce, zlasti ne za slovenske trgovce iz okolice, katerim je doslej vozila polne vozove svojega «stramdeutsch»-blaga. Da se tej njeni želji ustreže, ustanovilo se je v Radovljici novo, strogo narodno podjetje: Stiglic & Smit, trgovina z mešanim blagom in železnino na debelo. Slovenci radovljiškega okraja bodo sedaj vedeli, kaj je njih narodna dolžnost. Gospo Minko pa lepo prosimo, naj nikar ne odstrani nemških napisov. Njene nemške table nam bodo služile v najboljšo orientacijo, kam naj hodimo!

Gospa Minka, lastnica tvrde Friedrich Homann in «Filiale Friedrich Homann», je podpornica nemške «Zidmarke», ki kupuje slovenska posestva in jih razdeljuje med Nemce, ter nemškega «Schulvereina», ki lovi slovenske otroke v nemške šole, da jim tam jemlje jezik in jim vcepja sovraštvo do vsega, kar je slovensko. Slovenci, pazite, komu nosite svoj denar!

Obrabljene poštno znamke nabira za nemški «Schulverein» — društvo, ki si je postavilo nalogo, uničenje Slovenstva — gospa Minka, lastnica tvrde Friedrich Homann in «Filiale Friedrich Homann» v Radovljici. Tudi znamke s pisem, v katerih naročujejo slovenski trgovci njeno nemško blago, gredo v ta «plemeniti» nemški namen!

Gozdi v nevarnosti. Gorenjski kmet nam piše: Nekako bolj važno opravilo za c. kr. orožnike je menda paznja na tuje imetje, kakor pa poizvedovanje v smislu policijskega sistema in agitacije za «Kranjsko šporkaso». Znano je namreč, da cvete letos trgovina s smerekovimi storžiči v prav posebni meri. In radi te trgovske smeri kradejo ljudje po raznih tujih gozdih raz drevesa in po tleh ležeče storžiče, da si s tem nekaj prislužijo. Kradejo seveda brez dovoljenja in proti volji lastnikov. No, storžič sama sebi ni bogve kaj. Toda v množini pobran iz gozda je pa eminentne gospodarske škode, ker se s tem zavira osemenenje v gozdu. Prizadeti lastniki bomo to škodo v par letih čutili na svoji zemlji in svojem žepu. Slavna gozdarska oblast naj toraj slav. orožniškemu načelnistvu v Ljubljani pove na uho, da je privatna lastnina posameznih državljanov, ki državo z davki vzdržuje tisočkrat in še več vredna, nego samo — pašni interesi tistih 65 nemčurjev, ki sedijo pri koritu «Nemške šporkase». Tudi kmečki posestniki smo ljudje in zahtevamo varstvo lastnine.

Družba sv. Cirila in Metoda naznanja, da ima le še par sto lepih Miklavževih razglednic na razpolago. Rodoljubi, sezite po njih!

Na bistrickem mostu pri Podbrezjah so se vršile od dne 16.—20. novembra obtežilne poskušnje. Na most so navozili toliko gramoza, da je prišlo na kvadratni meter 460 kg teže. Razen tega so vozili po mostu z dvema cestnima valjarjema na paro. Prvi valjar je tehtal 12, drugi pa 16 ton. Obtežilne poskušnje so imele nepričakovano ugoden uspeh. Stranska mostiča se kljub veličanski obtežitvi še ganila nista. Glavni obok pa se je podal samo za eno desetinko milimetra. Tehnično kolavdacija je vodil stavbeni svetnik Hermann iz ministristva za javna dela. Most je tako trden, da gre lahko čezenj železniška lokomotiva s 40 tonami teže. Pri poskusnjah so uporabljali štiri merilne stroje, ki so registrirali stotinke milimetra; pri vsakem strojev je opazoval en inženir. Valed višje lege novega mostu se je izdatno izboljšala prog državnice ceste. Zeleti bi le še bilo, da bi se preložil klanec,

od Posavca čez Parasičo na Dobropolje. Upajmo, da se dotični faktorji zavamejo za to zadevo.

30 milijonov v «Mestni hranilnici ljubljanski»! Pri «Mestni hranilnici ljubljanski» so hranilne vloge prekoračile višino 30 milijonov. S hranilničnega posloppja visi valed tega veselega dogodka narodna trobojnica.

Iz učiteljske službe. Imenovana je Marija Vider za Presko.

Lov v Prevojah je imel doslej v zakupu Ranzinger, in sicer za naravnost smešno nizko ceno. Zdaj bi bilo lov novič zdražiti. Zanimali so se za ta lov različni lovci, eden se je tudi oglasil pri županu. A kaj je storil okrajni glavar Kresse v Kamniku? Njegovo kočevsko srce ni preneslo žalosti, da bi kočevski rojak Ranzinger ne imel več tega lova. Oddal mu je pod roko ta lov za — 82 kronic in to za dobo petih let. Seveda je vse ogorčeno, različni lovci so pripravljeni plačati za ta lov veliko več in zato se bo občina pritožila proti postopanju okrajnega glavarja Kresseta.

Električna razsvetljava se bo vpeljala na Jesenicah. G. Čop misli postaviti elektrarno v Mostah, če bo dobil za električno luč dovolj odjemalcev. V četrtek, dne 12. t. m., je povabil na sestanek jeseniške posestnike, da bi se pogovorili in zavezali vsak za gotovo svoto. Seveda bi se za same Jesenice elektrarna težko izplačala, zato hoče tudi v okolici pridobiti posestnike za to idejo.

Vesolca šentvidskega Sokola je bila v nedeljo pri Žibertu. Uspela je v vsakem oziru lepo. Občinstva je bilo veliko. Zirovnikov pevski zbor je pa mnogo pripomogel s krasnim petjem k tako krasnemu uspehu. Naj bi šentvidski Sokol dobival dovolj gnotne podpore, ker so njegovi člani sami navdušeni mladeniči za plemenite sokolske ideje.

«Sokol» v Radovljici. Na izvanrednem občnem zboru dne 29. vinotoka je bil izvoljen mesto odstopivšega sledeči novi odbor: Brat dr. Janko Vilfan, starosta; brat Fran Stiglic, podstarosta; brat Janko Jazbec, načelnik; brat Fr. Aleš, podnačelnik; brat dr. Mirko Triller, tajnik; brat Fran Dolžan, blagajnik; brat Rudolf Kunstelj, gospodar; bratje Ivan Dornič, Pavel Kavčič in Fran Rhteršič, odborniki; brata Ivan Šega in Fran Savovic, pregledovalca računov. Zastopnik društva v odboru «Zveze» je brat dr. Janko Vilfan, njegov namestnik brat dr. Mirko Triller.

Redni občni zbor slovenskega bralnega društva v Trzinu za leto 1908 bo 29. listopada 1908 ob 11. uri dopoldne v društvenih prostorih št. 99. v Trzinu pri Pernetu. Ako ne bo sklepčen ta občni občni zbor, se vsi pol ure kasneje ravno tam drug občni zbor, ki sklepa pravnoveljavno pri vsakem številu članov.

Nad 28.000 kron je dosedaj nabranih za žrtve 20. septembra. «Združeni odbor» je nabral že nad 20.000 kron, dr. Gregorič nad 6000 kron in narodne dame okolu 2000 kron.

Moška podružnica sv. Cirila in Metoda v Kranju naznanja, da so pri njej naročili ter že sprejeli društvene nabiralnike: Kavarna «Jäger», gostilne Jereb, Fr. Jezeršek, Kuralt (Jelen) in Val. Benedik, Stražšce.

«Sava», društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov na Dunaju, naznanja, da se je izvolil za XII. tečaj sledeči odbor: predsednik: cand. jur. Ciril Pavlin; podpredsednik: obs. phil. Evgen Vavken; tajnik: jur. Vinko Lapajne; blagajnik: cand. jur. Otokar Baš; knjižničar: cand. jur. Emil Jenko; arhivar: pharm. Makso Hamerlic; gospodar: jur. Mrko Punčuh; namestnika: cand. vet. Anton Sok in forest. Martin Čuš; pregledniki: ab. jur. Pavle Debeljak, jur. Franc Košmelj in med. Ivan Pintar.

* * *

Štiri vojne ladije, namreč «Wien», «Monarch», «Budapest» in «Zenta», so, kakor se poroča z Reke, odplule v Kotor. Nadalje poroča tudi dunajski list «Die Zeit», da je cesar dne 3. t. m. pooblastil vojno upravo, da sme po potrebi poklicati pod orožje prvo rezervno in pa tri zadnje razrede nadomestne rezerve.

Propad francoskega prebivalstva. Dne 13. novembra je razdelil v zbornici poročevalec Gervais poročilo o vojnem proračunu. Gervais povdarja, da je letos 210.000 novincev, dočim jih je lani bilo 215.000; leta 1912. jih bo, če grem stvar tako naprej, 204.000, leta 1928. pa le 182.000. Valed tega je letos efektivnega vojaštva 433.000, dočim ga je lani bilo 457.000; prihodnje leto ga bo 417.000, leta 1926. nič več kot 380.000. Kot pripomoček svetnje poročevalec, da se izkuša pridržati več vojakov, da služijo dalje in da se uvede splošna vojna dolžnost tudi v Alžiru.

Ponosni Gorenjec in zapovedna Gorenjka! Izprašaj svojo vest in prepričaj se, kje imaš naložen svoj denar! Kam zahajaš? Ali v slovensko ali nemčursko trgovino? Slovenec podpiraj Slovenca!

Simon Gregorčičeva čitalnica v Ljubljani stoji 76 časopisov, in sicer 49 slovenskih, 18 hrvaških, 16 čeških, 1 slovaški, 2 ruska, po en rusinaki in poljaki, 2 italijanska ter 16 nemških. Obisk čitalnice je do 1. aprila znašal po 80 oseb na dan, pozneje pa po 60 oseb. Knjižnica šteje danes nad 1800 knjig. Lani se je pomnožila za 600 knjig. Od teh je okoli 900 slovenskih, 700 nemških, 100 hrvaških in 100 čeških, ruskih in drugih. Vsak mesec se izdostodi iz knjižnice po 1200—1800 knjig. Lani se je izposodilo 180.000 knjig na 1000 legitimacij. Čitateljev je bilo 840.

Železniška nesreča se je primerila na Vrdu. Okoli štirih zjutraj je pripeljal na postajo Vrd vlak štev. 860, ki je moral zavoziti na lokalni končni tir, da se umakne osebnemu vlaku. Lokomotiva je pa imela preveč para ter je zavozila s tira na cesto in se je prekucnila. Na srečo je osobe pravočasno opazilo nevarnost ter je poskakalo z vlaka.

Kavarnar Göllös v Gradcu je bil ljubozumen na svojo ženo. Ko se mu je zazdelo, da ima dokaze za njeno nezvestobo, jo je ustrelil. Minoli petek je bil zaradi tega v Gradcu pred poroto, ki ga je — oprostila. Občinstvo je to sodbo viharo aklamiralo, tudi dame so demonstrativno pozdravljale oproščenega obtoženca.

Povišanje častniških plač. Iz uradnih krogov poročajo, da izide v kratkem odredba o ureditvi častniških plač. Potemtakem dobijo častniki plačo po novi ureditvi že s 1. decembrom t. l.

Pešanje izvoza iz Avstro-Ogrske. Iz statističnega poročila, katero je izdalo trgovsko ministrstvo za mesec september, se posnema, da se je izvoz iz države precej poslabšal. Dočim je poskočil uvoz za K 6.700.000, je padel izvoz za K 8.300.000 v primeri z onim meseca septembra preteklega leta. Od 1. januarja do 30. septembra se je zvišal uvoz za 54,4 milijonov K, dočim se je izvoz znižal za 31,4 milj. K. Padanje v izvozu je pripisovati splošni gospodarski krizi, ki se vedno ni ponehala in se je bati, da se izvoz avstro-ogrskih pridelkov še nadalje poslabša, predvsem vsled bojkota na Balkanu.

Avtomobilistična proga med Trstom, Opatijo in Reko. Spojenje Trsta z Opatijo po avtomobilistični progi, na katero se je mislilo pred več leti, bo kmalu gotova stvar. Sedaj se osigura finančna stran podjetja, katero bo velike važnosti tudi za Reko, ki bo tako spojena s Trstom in Opatijo.

Kartel za cement. Avstrijski kartel za cement je pokupil vse proizvode cementarn na Tirolskem in Voralberskem, da bi tako iste ne delale konkurence zvezi južno-nemških cementarn, pri kateri je interesiran avstrijski kartel.

Umetnost in književnost

□□□□

Izšla sta:

• **Slovenski kmečki koledar za leto 1909.** Izdala in založila Narodna založba v Celju. Cena izvodu K 1,50, s poštnino K 1,70.

• **Oton Zupančič: »Samogovori«.** Dobiva se v knjigotržnici Ign. pl. Kleinmayrja v Ljubljani.

Slovenoi, kupujte vti-galice v korist družbi sv. Cirila in Metoda!

Dvoje stanovanj se takoj odda.

Povpraša se pri tvrdki R. & E. Roos v Kranju.

Zobozdravnik dr. E. Glebočnika

higijenična
ustna voda

KALODIN

Lekarna pri „Sv. Trojici“ v Kranju.

„Prešernov hram“ v KRANJU

je nanovo prenovljen in se priporoča slavnemu p. n. občinstvu v mestu in okolici.

Toči se izborni eviček, kakor tudi druga pristna vina.

Popolnoma varno in najboljše naložite svoj denar v

Kmečki posojilnici v Ljubljani

(nasproti Figovca :: v lastni hiši :: Dunajska cesta.)

Kmečka posojilnica v Ljubljani podpira kmetovalce in je pravi kmečki denarni zavod.

Vloge se obrestujejo po 4 1/2 %.

!! V kmečki posojilnici je naloženo !!
:: še nad 15 milijonov kron. ::

Rezervni sklad čez 800.000 kron.

Za varnost pa še neomejeno jamči nad 3000 članov.

Kmečka posojilnica je edin slovenski denarni zavod, ki je vpeljal hišne nabiralnike vlog.

Kmečka posojilnica sprejema hranilne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

== Najcenejši nakup pri sv. Cirilu in Metodu ==

Nova narodna trgovina pri sv. Cirilu in Metodu na debelo in drobno

ŠTIGLIC & ŠMIT

v Radovljici, na Glavnem trgu (zraven cerkve) :: Podružnica v Predtrgu.

Priporočata svojo veliko zalogo raznovrstnega specerijskega blaga, kakor: riž, vedno svežo kavo, najboljšo moko iz Majdičevega mlina, zelo fini ruski čaj in rum, različne barve, razne vrste žganja, kakor: slivovko, tropinovec, Florian, Triglav ter pravo Ciril Metodovo in Zvezdno kavino primes. Dalje imava v zalogi različno železnino za kovače, ključavničarje, kleparje i. t. d.

Kupovala bova proti gotovini ali v zamenjavo z blagom vse vrste deželnih pridelkov, kakor: orehe, fišol, oves, suhe gobe i. t. d. vedno po najvišjih dnevnih cenah. — Ker kupujeva izključno le od prvih in največjih tvrdk, sva v prijetnem položaju naše cenj. odjemalce z le preizkušenim dobrim blagom najceneje postreči.

Blagovolite se prepričati!

Za mnogobrojni obisk se priporočava z odličnim spoštovanjem

52—1

Štiglic & Šmit.

== Najcenejši nakup pri sv. Cirilu in Metodu ==

Mestna hranilnica v Kranji

obrestuje hranilne vloge po

Splošni rezervni zaklad 185.000 kron

Posebni rezervni zaklad 3.300 kron.

26—24

Koncem leta 1907: Stanje hranilnih vlog 4.497.000 kron, posojil na zemljišča 2.725.000 kron ter posojil občinam 183.000 kron.

Ta najstarejši denarni zavod v Kranju uraduje na rotočnu vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne, ob smanjih in tržnih dneh pa tudi od 2. do 4. ure popoldne.

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle vlozne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglasati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. — Da se hranilne vloge res varne, priča zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev.

Hranilnica posoja na zemljišča po 5% na leto in na amortizacijo v 36 letih, tako da na primer dolžnik v teku 36 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 8 krone.

Cenjenim gostom
RAKOVICE

naznanjam, da se od 15. no-
vembra toči le samo ::
naravno, izvrstno
Metliško vino.

S spoštovanjem
A. INDIHAR.
392 2-2

**Ustreljeni
divji zajci**

se dobijo vsak dan pri 855 3

JOSIP FUSO
stavbeniku v Kranju.

Meblirana soba

za enega ali dva gospoda je za oddati.
Kje? pove upravništvo «Gorenjca». 3-9

**V New York
se Canado
Juž. Ameriko**

Odhod iz Ljubljane vsak torek.
Pozor!! 327 52-17

Samo 6 dni
vozijo francoski brzoparniki La Provence, La
Savole, La Lorraine in La Touraine iz
Havre v New York. — Najkrajša črta. —

Veljavne vozne listke in brezplačna pojasnila
daje konc. potovalna pisarna

Ed. Šmarda, Ljubljana
Dunajska c. 18, nasproti znane gostilne „pri Figovcu“.

Svoji k svojim!
Prodaj več tisoč komadov
strešne opeke

iz samega portland cementa zase izdelanega. Spre-
jemam naročila za vse vrste **betonskih iz-**
delkov n. pr. stopnice, bangarje, korita za živino
in za vodnjake, okvirje za nagrobne krste i. t. d.
Izdelujem tudi žične ograje s cementnimi stojali
ali verigami. 385 4

Ivan Waland, posestnik
Hlebe pri Lescah, Gorenjsko.

Slab želodec ničesar ne prenese

in navadna posledica tega je, hreznost, želodčna
bol, slabosti, nerednosti prebavljanja, glavoboli i. t. d.
Gotova pomoč proti temu so

Kaiserjeve karamelo
zdravniško preizkušene!

Oživljajoče, prebavo pospešujoče in želodec okrepujoče
sredstvo. 376 12-6

!!! Zavoj po 20 in 40 vin. pri: !!!
Mr. H. Robleku, lekarna v Trzinu.

Istrsko vino

lastnega pridelka, pristno naravno, prve vrste
moškat :: belo vino :: teran
rožno vino

dobiva se po prav ugodnih cenah na veleposessvu vinogradov

Vzorci
zastonj

Rocco Ferlan v Rovinju (Istra)

in prosto
poštne!

Tropinovec

lastnega pridelka, zjamčeno pristni iz samih
čistih jagodovih vinskih tropin brez pecljev

50 odstotni

382 10-5

Razglas

s katerim se naznanja, da se bo dne **4. decembra 1908** vršila

javna prostovoljna nadrobna prodaja

v zapuščino ranjce **Ivane Strupl** spadajočih premičnin, to je hišne oprave, obleke
perila, dragocenosti i. t. d.

Dražba bo na licu mesta v gradu gospoda viteza **Strahla** v **Stari Loki** in se
bo pričela točno ob 9. uri dopoldne.

Škofja Loka, dne 19. novembra 1908.

Niko Lenček

c. kr. notar kot sodnijski komisar.

**Za Miklavža in
božično drevo**

priporoča

razne igrače, galanterijsko blago, razne šolske potrebščine,
:: otroške vozičke in drugo vse po najnižjih cenah ::

**Magda Rant v Kranju
Savsko predmestje.**

Angleško skladišče oblek
O. Bernatovič :: Ljubljana, Mestni trg 5.

Moška konfekolija:

Čez 2500 oblek od . . . K 8— naprej
1500 površnikov in zimskih sukenj . . . 12.—
2000 plaščkov . . . 7.—
300 kožuhov saccos s krznastim ovratnikom . . . 16.—
2000 sukenih hlač . . . 3-90

Deška konfekolija:

Čez 1800 oblek . . . K 3-90 naprej
500 plaščkov s kapuco . . . 3-90
250 površnikov in zimskih sukenj . . . 8.—

Damska konfekolija:

Jesen. in zimske obleke od K 10— nap.
Jesenske in zimske jopice . . . 4.—
Jesenska in zimska krila . . . 3-90
Jesenski in zimski ran-
glani . . . 6.—
Jes. ns. in zimski paletoti . . . 8.—
Dežni plaščki s kapuco . . . 7.—
Suknene in delainove
bluze . . . 3-90

Dečkiška konfekolija:

Velika izbira oblek, paletotov, dežnih
plaščkov in zimskih sukenj.

V zalogi čez 1000 velour-klobukov po K 5-80 in čez 5000 klobukovin kap od K 1— naprej.

314 52-20

Največja trgovina na Gorenjskem.

Rudolf Rus

urar v Kranju

poleg lekarne.

Ustanovljeno leta 1885.

Velika zaloga vsakovrstnih ur, zlatnine in srebrnine ter
optičnih predmetov. Popravila točno in ceno. Najnižje cene.
Priznana izborna blago.

SINGER

šivalne stroje

naj se kupuje le v naših prodajalnah, ki se jih spozna po teh napisnih tablah.

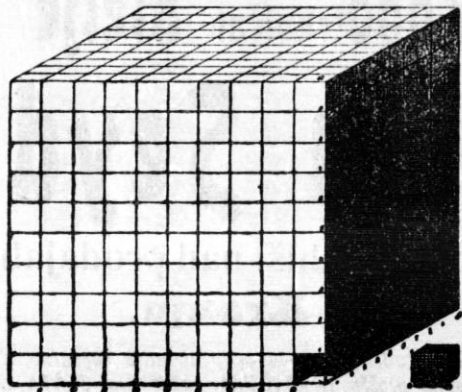

Naj se ne pusti premotiti po priporočilih, ki imajo namen, z navedbo imena SINGER prodajati že rabljene stroje ali stroje drugih vrst; kajti naši stroji se ne oddajo prekupoem, temveč se jih prodaja naravnost od nas cenjenemu občinstvu.

SINGER Co.

Ako. družba za šivalne stroje
Kranj št. 53. 37

Nova kubična knjiga!

Za vsakovrstni okrogli les, rezan ali tesan, v stari in novi meri, razvidno je iz sledečega kazala, da je to dosedaj najboljše kubična knjiga.

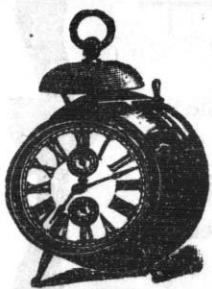
Kazalo:

1. Okrogli les, premer v colah, dolžina v čevljih; 2. Okrogli les, premer v centimetrih ali v colah, dolžina v metrih, vsebina v kubičnih čevljih; 3. Okrogli les, premer in obseg v centimetrih, dolžina v metrih, vsebina v kubičnih metrih; 4. Resan in obtesan les za deske in trame vse dolžosti, debelosti in širskosti; 5. Preračunjenje col v centimetre; 6. Preračunjenje centimetrov v cole; 7. Preračunjenje čevljev v metre; 8. Preračunjenje metrov v čevlje; 9. Preračunjenje kubičnih čevljev v kubične metre; 10. Preračunjenje kubičnih centimetrov v kubik čevlje; 11. Preračunjenje kubičnih metrov v kubične čevlje; 12. Tabela, po kateri se izračuna teža lesa; 13. Načrt, po katerem se lahko napravi merilo, da se lahko izračuna vsako kubično vsebino okroglih debel; 14. Kubična telesna mera. 233 62-43

Knjiga stane v močno celo platno vezana 5 K, po pošti 20 vln. več. K tej kubični knjigi se prileže tudi lahko zvržen **Hitri računar**, ki je za trgovce z lesom zelo pripraven. Obe knjigi skupaj vezani staneta 6 K 20 vln.

Knjižica se dobiva pri založniku

Viljemu Požgaju v ranju.

Mavricij Smolej

urar

na Jesenicah štev. 19

priporoča svojo veliko zalogo

pravih švicarskih žepnih ur

vsake vrste, dalje budilke, ure na nihala, prestane in verižice, po najnižjih cenah.

Popravila

se izdelujejo v lastni delavnici, ter sem zmožen po moji blizu 20letni skušnjavi vsaka tudi najtežja popravila izvršiti natančno in po nizkih cenah. Popravljajo se budilke po 80 vln. do 140 K. Žepne ure od 120 naprej. — Zaradi kakovosti priporočam posebno precizijsko ure

„INTACT“.

Kolesarske potrebnosti

NB. Ako želite imeti uro res dobro popravljeno jo ne tedaj takim, ki urarije niti izučeni niso. 17-28

Brata HLAVKA

izdelovatelja kirurg. instrumentov
atelje za ortop. aparate in bandaže
Ljubljana, Prešernove ul. 5

priporočata

svojo veliko zalogo obvezil za zdravstvo in bolniško postrežbo, bižerjev, irigatorjev, aparatov za mrzle in inhalacije s paro, sterilizirane obveze in bandaže, kakor tudi nogavic za krčne žile, kilne pasove, vsakovrstne brizgalke in aparate za samoklistiranje, najboljša kvaliteta gumi-jevih stvari in gumijevih posteljnih podložk. — Vse bandaže se izdelujejo pod strogim nadzorstvom po od 243 52-36 redbah p. n. gg. zdravnikov.

Zunanja naročila se izvršujejo točno, hitro in diskretno.

Galvanični poniklovanje zavod s obratom na motor. Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Sivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 180-71

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastoj.

Kdor

hoče sebe ali svoje otroke opustiti

kašlja

hripavost, katara, zastizenja ustnega katara, krčevitega in oslovskega kašlja, naj kupi zdravniško proizkušene in priporočene

Kaiserjeve prsne karamele

s 3 smrekami. 375 24-5

5500 notarsko overovljenih izpričeval.

Zavoj po 20 in 40 vln. — Doza za 80 vln.

Dobiva se pri: Mr. H. Robleku, lekarna v Trzinu.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko inženjersko.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, večna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d

Specijaliteta: 152-53

valjični zastori (Rollbalken).

Zlate svetlinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kosmetično
zobočistilno
sredstvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Na drobno in debelo!

Ravnokar došle, krasne, najnovejše igrače za

Miklavža

veliko razstavo

katera je v I. nadstropju posebno oddeljena.

Velika zaloga pripravnih igrač za gosp. trgovce in sejmarje na debelo!

Priporoča se za obilen obisk

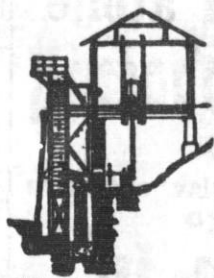
Anton Adamič, Kranj, Glavni trg štev. 180.

I. nadstropje.

Cene smerne! Postrežba točna!

I. nadstropje.

G. Tönnies

422-42

tovarna za stroje, železo in kovinolitarna v Ljubljani priporoča kot posebnost žage in vse stroje v obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vrtilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 v. za konjsko silo in uro.

Kavarna „Ilirija“ v Ljubljani

oddaljena 3 minute od južnega kolodvora je vsak dan

313 19

celo noč odprta.

Priporoča se najljubše p. n. tujcem za mnogobrojen poset

Steve Miholič.

Svoji k svojim! 256 52-37

Staroznana narodna trdka:

Anton Iv. Pečenko

GORICA :: ulica Jos. Verdi 26

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov po ceni 30-50 vln. liter; potem s pilsenskim pivom „prazdroj“ iz sloveče češke „Mešanske pivovarne“, in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčkih in steklenicah; z domačim pristnim tropinovoem I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 lit. naprej franco goriška postaja.

Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Večkrat premirano!

Glinaste peči

1 52-31

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Predno osebno, hipotekno ali realno iščete

POSOJILO

zahtevajte brezplačni prospekt

Moller L. Egyed, Budimpešta

IX., Lónyai-utca 7. 360 52-7

Telefon interurban 46-31.

Zobozdravniški atelje
dr. Edvard Globočnik
v Kranju 344 52-13
je od 16. septembra 1908 slav. občinstvu
na razpolago
vsaki dan in
tudi v nedeljo.

Električna gonilna sila.

Tovarna oljnatih barv, lak in firneža

Brata Eberl

črkoslikarja, lakirarja, stavbena
in pohištvena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeve ulice 6,
nasproti hot. „Union“

Ustanovljeno 1842. Telefon 154.
52-19

Steckenpferd
lilijino milo

najboljše milo za kožo.

Martinova cesta 20
Postajališče električne cestne

R. Lang

Martinova cesta 20
železnice pri šentpeterski cerkvi

LJUBLJANA :: Zalagatelj društva c. kr. avstr. drž. uradnikov.

Bogata zaloge po-
hištva vsake vrste
v vseh cenah. Ogle-
dala, slike v vseh
velikostih.

Popolna oprava za
vile. Šeopoljaliteta:
Gostilniški stoli.

Pohištvo iz železa,
otroške postelje in
vozički po vsaki
ceni.

Modroci iz žilna-
tega omrežja, afri-
kanske trave ali
žime, prve vrste
vedno v zalogi.

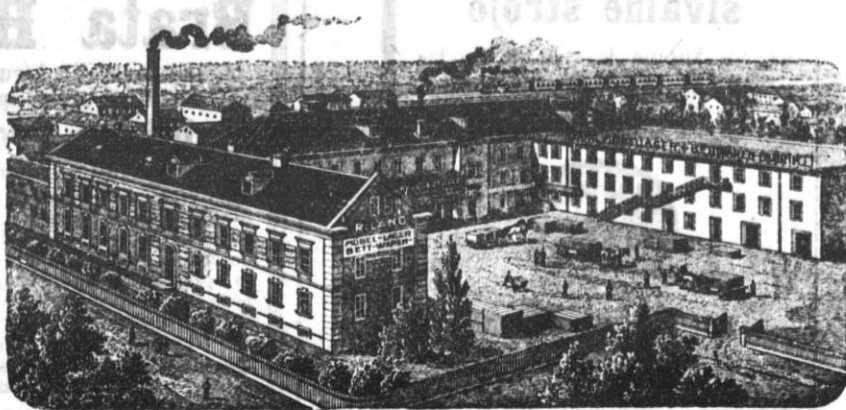
Za spalnico od
180 gld. naprej.
Divan z okraski.

Oprave za jedilno
sobe, salone, pred-
sobe, cele garniture.

Šeopoljaliteta v ne-
vestnih balah. Ve-
liki prostori, pri-
tilično in v l. nad-
stropju.
Čudovito poceni za
hotela, vile in za
letovišča 52 gld.

Za sobo: postelja,
nočna omarica, o-
mivalna miza, obe-
žalnik, miza, sten-
sko ogledalo.

29 126-64

Od c. kr. namestništva oblastveno
dovoljeni urad za revizijo in reklama-
cijo tovarnih listin vseh vrst in pisarna
za poizvedbo tarifov

L. Jandl
Trst

prevzame brezplačno revizijo vseh to-
vornih listin proti 30% deležu najdenih
diferenc.

Dopeljite nam torej takoj franko
vaše tovarne listine letošnjega leta in v
treh dneh dobite poročilo o rezultatu
revizije. 391 52-3

Franc Omerca v Kranju prodaja
domače bukovo ogije, vilite kotle
Maria Zell, petrolej Standard
White portland cement. 339 10

Zobotehnični atelje
Oton Seydl
v Roosovi hiši nad prodajalno
v Kranju.

ZOBOVJA, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali
brez nabne plošče, iz KAVČUKA, kakor tudi ZLATA, dalje
VRAVNALNICE in OBTURATORJI se izvršujejo po NAJ-
NOVEJŠIH METODAH. 111-76

Sprejemne ure vsako nedeljo in ponedeljek
od 8. ure dopoldne do 5. ure popoldne.

POSOJILNICA V RADOVLJICI

registrovana zadruga z omejenim poročtvom

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po

Rezervna zaklada
iznaša:

K 78.000

Denarni promet
v letu 1907.:

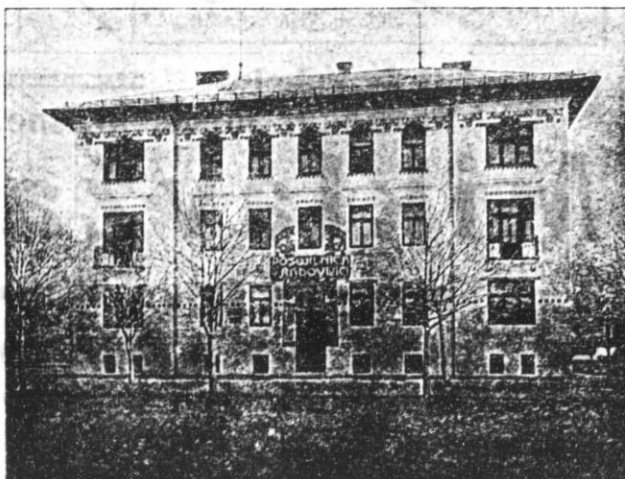
K 5.600.000

4 1/2 0/0

brez odbitka rentnega
davka. Hranilne knji-
žice se sprejemajo kot
gotovi denar, ne da bi se
pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe
brez amortizacije po
5 1/4% ali z 1% amor-
tizacijo, na menice pa
po 6%. — Eskompti-
rajo se tudi trgovske
menice.

Posojilnica sprejme tudi
vsak drug načrt amor-
tizacijskega dolga.

Urduje se v centrali
in v podružnici

vsak dan
od 8. do 12. ure dop.

in
od 2. do 6. ure pop.
izvzemši nedelje pop.

Poštno-hranilnični ra-
čun centrale št. 45.867.

Podružnice na Jeseni-
cah št. 75.299.

120-65